

CONSULTES A PRIMÀRIA. COMPORTAMENT SEXUAL

ACMCB Filial Vallès Oriental
Granollers ,16 maig 2013

Eulàlia Cladellas Oliveras
Metge MF.
Master de Sexologia Clínica i Salut Sexual UB

OMS 2002

- Estat de:
  - **Benestar físic,**
  - **Emocional**
  - **Mental**
  - **Social**

relacionat amb la Sexualitat i no solsament
ausència de malaltia disfunció o incapacitat

- **Drets Sexuels i Reproductius**

Decàleg dels DRETS SEXUALS

Fess X Congrés de Sexologia- València 1997

- 1-TENIM DRET A QUE **S'ENS RECONEIXI** , PROMOGUI, I ASSEGURI, LA NOSTRE **SEXUALITAT** AL LLAR DE TOTA LA VIDA.
- 2- TENIM **DRET**, DURANT TOT EL CICLE VITAL, A UNA **EDUCACIÓ SEXUAL ADEQUADA A LA NOSTRE EDAT**, QUE AFAVOREIXI EL DESENVOLUPAMENT DE RECURSOS I ESTRATEGIES QUE POSSIBILITIN EL NOSTRE **PLAER** COM A COMPONENT DEL NOSTRE **BENESTAR PERSONAL** .
- 3-ENS HEM DE **SENSIBILITZAR AMB ELS TEMES** RELACIONATS AMB LA **VIOLÈNCIA, L'ABÚS**, I LES **AGRESSIONS SEXUALS**, PER SI S'ESCAU, **DENUNCIAR** ELS AGRESSORS DEL NOSTRE ENTORN I ACTUAR EN DEFENSA DE LES VÍCTIMES.
- 4-**L'EDAT** NO HA DE SER UN CONDICIONANT PER QUÈ TOTS RESPECTEM I TOLEREM LA VARIABILITAT SEXUAL I LES SEVES DIFERENTS EXPRESSIONS I MANIFESTACIONS.
- 5-QUALSEVOL MOMENT DE LA VIDA ÉS BÒ, I MAI ÉS TARD, PER **MODIFICAR ACTITUTS NEGATIVES, PREJUDICIS, PORS**, I MITES QUE PUGUIN COMPORTAR UNA VIVÈNCIA NEGATIVA DE LA NOSTRE SEXUALITAT O LA QUE ENS ENVOLTA.

6-ÉS RESPONSABILITAT NOSTRE ADQUIRIR CONEIXEMENTS BÀSICS SOBRE SEXUALITAT HUMANA AL LLAR DE LES NOSTRAS ETAPES, CONEIXENT ELS CANVIS EMOCIONALS, FISIOLÒGICS I CONDUCTUALS EVOLUTIUS I AIXÍ **ADAPTAR-NOS DE FORMA POSITIVA A LA NOSTRE SEXUALITAT I DE LA NOSTRE PARELLA.**

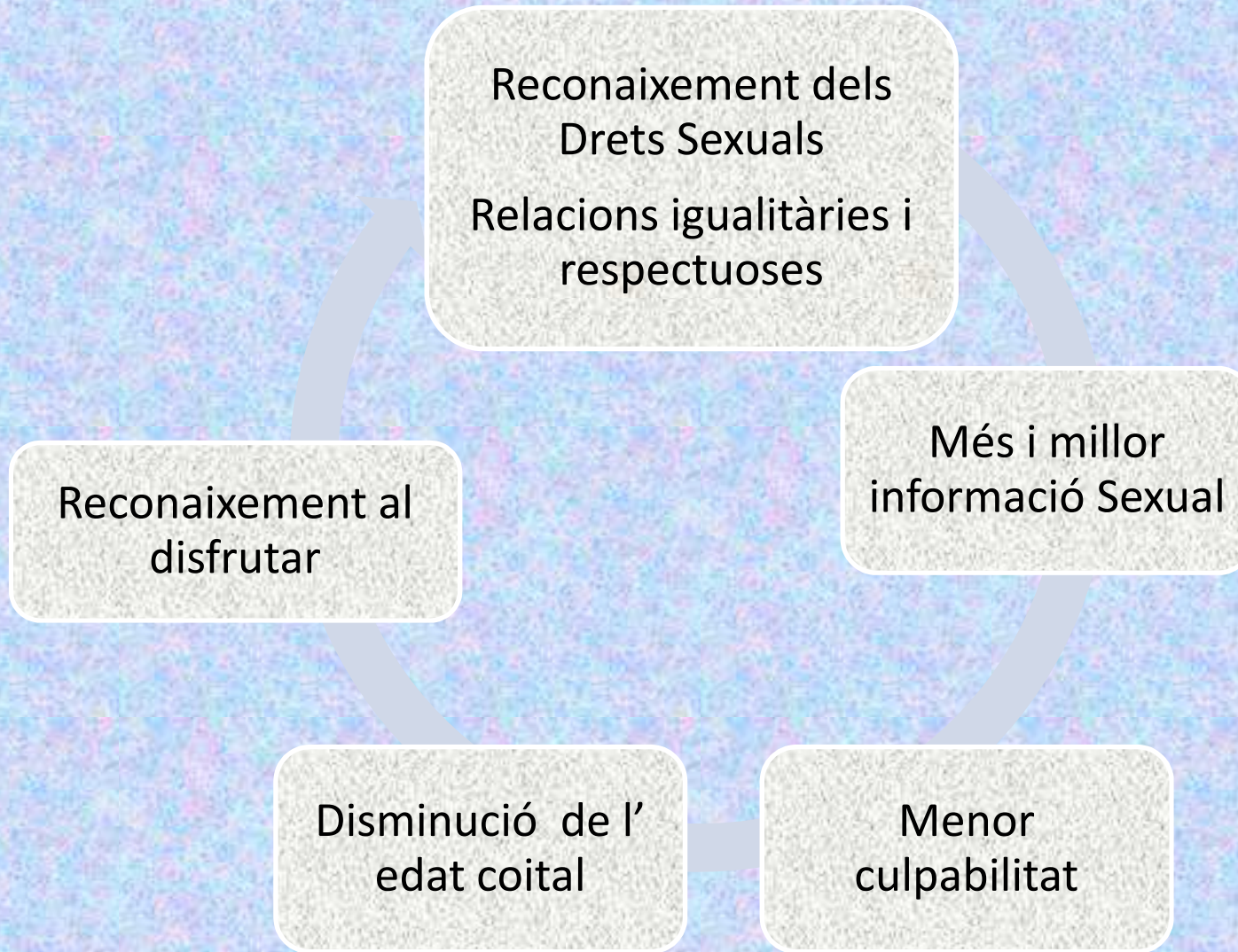
7- **NO HI HA EXCUSES PER CONDUCTES SEXISTES.** LA SALUT SEXUAL PROPOSA LA **IGUALTAT** DE LES PERSONES.

8-LES NOSTRAS ACTITUTS HAN DE **RESPECTAR LES FORMES I DRETS** D'EXPRESSIÓ DE LA SEXUALITAT HUMANA.

9-TINGUEM **D'EDAT QUE TINGUEM,** CONDICIÓ FÍSISCA I PSICOLÒGICA, HEM DE **VALORAR EL PLAER COM A FONAMENTAL PER LA SALUT, EL BENESTAR I LA QUALITAT DE VIDA.**

10-HEM D'**ASSUMIR LES PÈRDUES AFECTIVES I DE PARELLA COM A FORMA NATURAL DE CONVIVÈNCIA** SENSE ARRIBAR A CONFLICTES I VIOLÈNCIA.

LES COSES ESTAN CANVIANT

Moment històric

TOTA LA VIDA

TIPUS D'EDUCACIÓ SEXUAL

▣ **Restrictiva**, d'abstinència i represió

▣ **Higienista**, prevenció de riscos

▣ **Consumista**, búsqueda contínua del plaer

▣ **Moderna**, professionalitzada, evolutiva, de respecte, democràtica i oberta.

DIVERSITAT SEXUAL

- Heterosexual
  - Homosexual.
Associacions de Gays i
Lesbianes
  - Bisexual
  - Transexual
- Diferents tipus de famílies:
clàssica, monoparental,
de dues mares , de dos
pares.....

ETAPES DE LA VIDA

- Infantil
- Adolescent
- Adult : reproductiva
(anticoncepció,
gestació, lactància,
criança de fills)
- Adult single, separat,
aparellat (estable,
disfuncional), vidu
- Menopàusa. Crisi
Evolutiva
- Andropausa
- Vellesa

INFANTESA

- Als 2 anys: curiositat genital
- Als 3 anys poden manifestar verbalment el plaer i solen sorprendre amb ereccions. Dir a les coses pel seu nom .
- Als 4 anys (segons Martinson 1981) comencen a preguntar d'on vénen els nens
- Als 5 anys, especial atenció al sexe dels adults, fent bromes sobre el sexe (sense entendre-ho).
- Entre 6 i 8 anys, coneixen les diferències entre genitals d'ambdós sexes, apareixent el pudor. Jocs eròtics infantils (jugar a metges)
- Hi ha discussió sobre si existeix o no orgasmes pre-púbbers
- A partir de 7 fins a adolescència, l'experimentació sexual no para, però mediada pels adults i bastant amagada. Poden iniciar masturbacions col.lectives.

ADOLESCÈNCIA

- Se senten immortals i no veuen el perill: drogues, accidents, abusos, riscos Mts, ...
- ***La imatge corporal té moltíssima importància i determinarà com es veu i la veuen els altres.***
- Forta relació entre atractiu físic i acceptació social. Alta competició.
- Bàsica la relació del grup d'amics, les primeres festes, els primers enamoraments, els romanticisme....i descobrir el Sexe.
- Fer conscients els desitjos sexuals
- Sexe solitari i sexe compartit

PRÀCTIQUES SEXUALS

- La MASTURBACIÓ és una **pràctica sana** de satisfacció sexual. És una forma d'**experimentació**, d'**autoconeixament**, de **vàlvula d'escape** de **tensions, soledats i estrés**. El conèixer com funciona la **pròpia sexualitat és important**. I també per quan es **comparteixi i experimenti** amb altres persones.
- Tota persona s'ha de sentir respectada en gustos i desitjos.
- Freqüent: El **Petting i la Masturbació** mútua
Ajuden a conèixer el propi cos i el de l'altre persona.
- Els **jocs** i el **preliminars** són l'èxit de qualsevol activitat sexual.

pediatraencasa

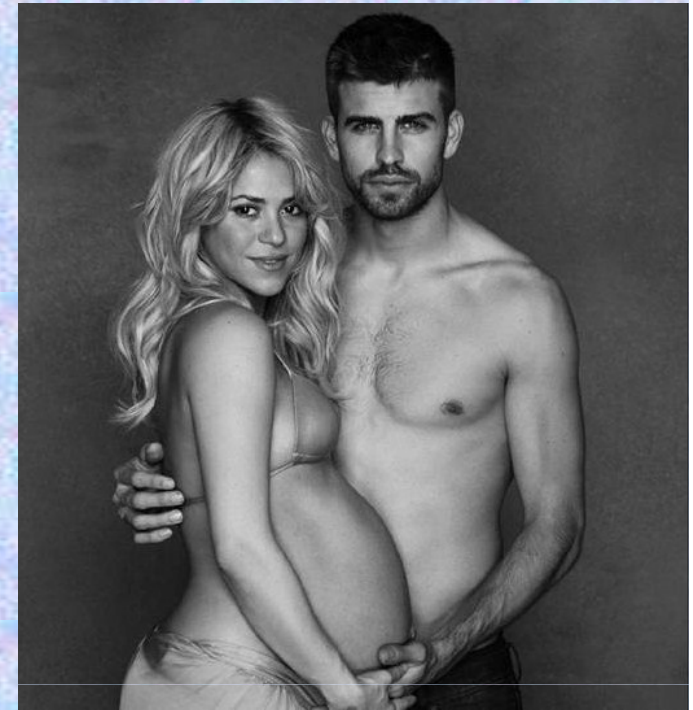
jooanfossi

ADULT: GESTACIÓ

- 1er TRIMESTRE: Si vòmits, mareig i nàusees, sol disminuir l'activitat sexual.
- 2on TRIMESTRE: canvis amb major vascularització genital, > sensibilitat, hi ha mes predisposició sexualment.
- 3er TRIMESTRE: > volum abdominal, se sent més cansada i sòl disminuir de nou l'activitat sexual. Ja pense en el part.
- Després del part i en el puerperi o quarantena:
  - ↓ estrògens i progesterona i ↑ prolactina (que influïex negativament amb el desig sexual i l'estat emocional de la dona) . Pot haver depressió pospart.

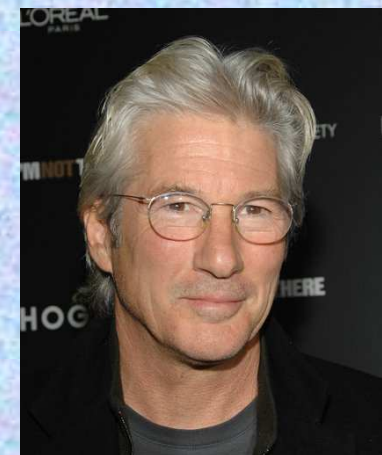
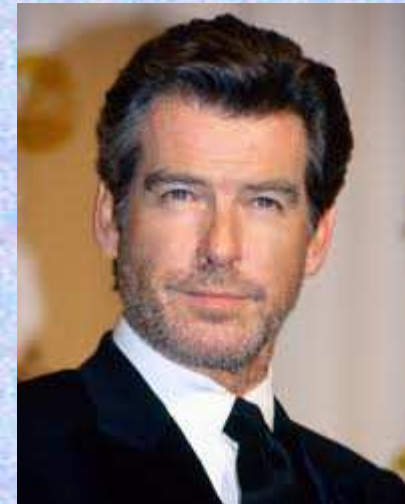

- Resposta sexual progressiva. Als 3 mesos del part, la capacitat orgàsmica és igual o superior que abans.
- Recuperació física, psicològica i emocional
- **CRIANÇA DE FILLS** : època d'estrés amb plenitud laboral i familiar (poc temps per la parella). Risc d'infidelitats i allunyament.

QUÈ PASSA A PARTIR DELS 50

- **Només pensar en sexe no és suficient, tarden més en sentir-se excitats, en aconseguir una erecció, i aquestes no són tant potents.**
- **Precisen més estimulació física sobre el penis i durant més temps.**
- **El temps refractari (d'erecció en erecció) és més llarg.**
- **La sensació de l' ejaculació és menor, l'orgasme no és tant potent i la quantitat de semen és menor.**
- **L'ejaculació pot tardar més.**
- **Alguns homes poden notar el desig sexual disminuït, però altres mantenen l'activitat tota la vida.**
- **Tractaments: farmacològics, injeccions, aparells de buit, implants quirúrgics, i teràpia sexual.**

SEXUALITAT FEMENINA

- MENOPAUSA: ÉS LA DATA DE LA DARRERA MENSTRUACIÓ.
- CLIMATERI: ETAPA DE CRISI EVOLUTIVA, AMB CANVIS HORMONALS, BIOLÒGICS, I EMOCINALS .
- DISMINUCIÓ DEL DESIG

ESCÈNCIA

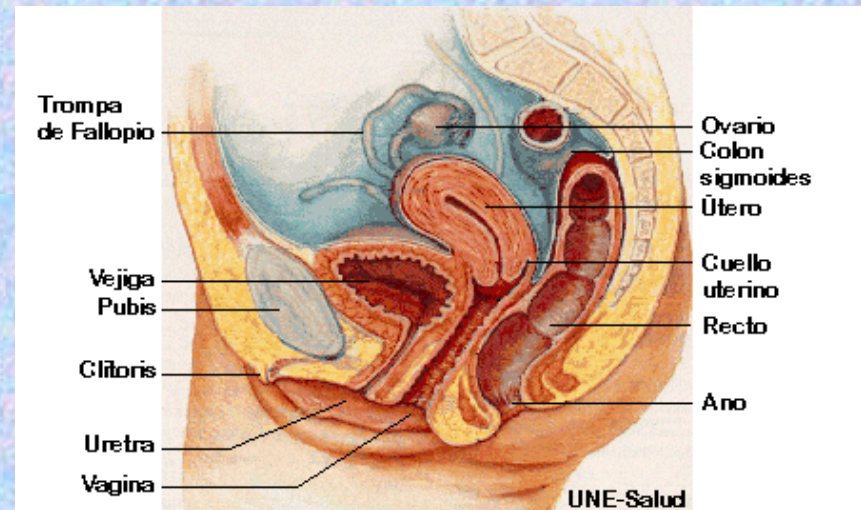
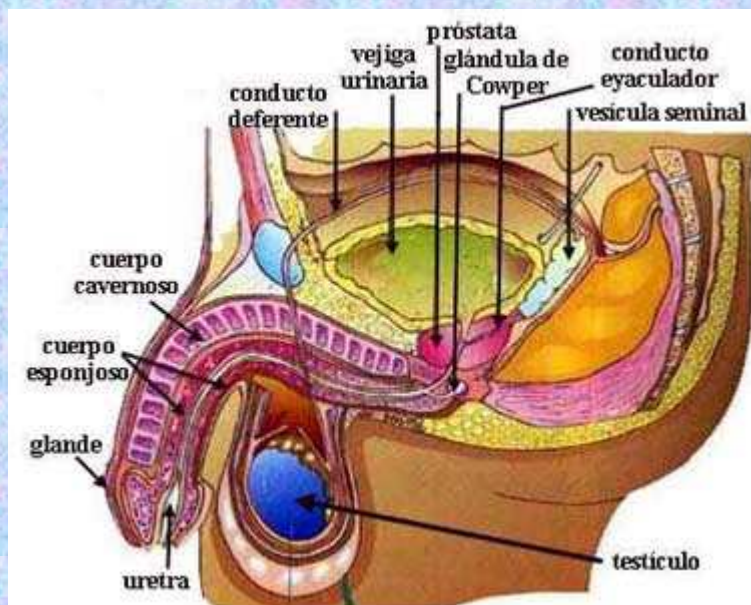
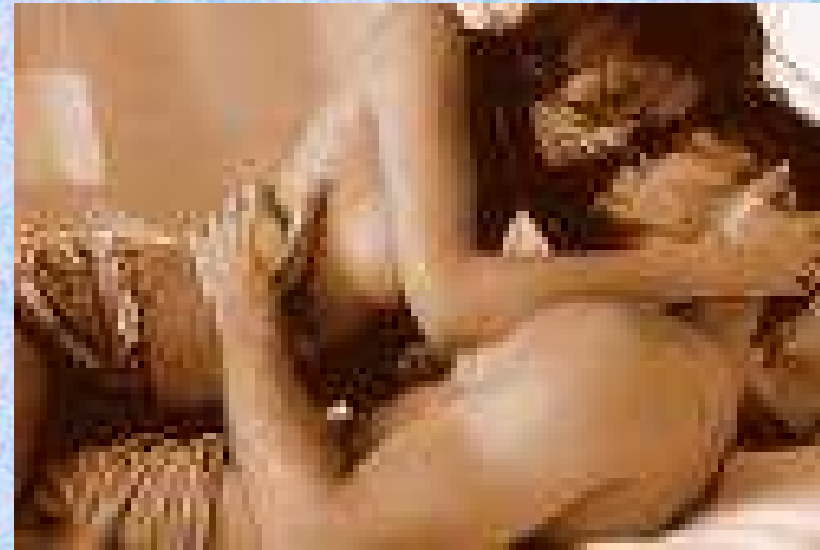
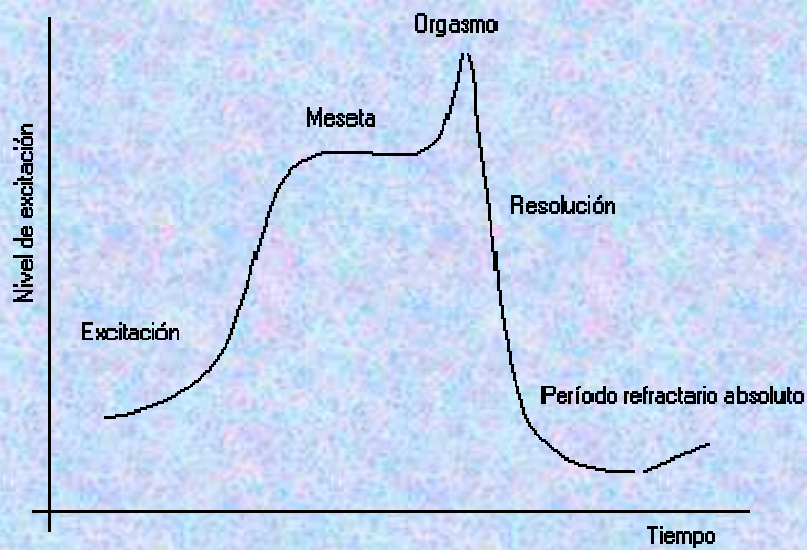
SEXUALITAT I GENT GRAN

- Pèrdua vitalitat
- Deteriorament progressiu funcions fisiològiques, i cognitiu.
- Pot fer evitació sexual i pèrdua de comunicació de parella.
- Dèficit hormonal
- Soledat
- >50% refereixen relacions (4 x mes)
- Hi han canvis però no desapareix

CONSULTA EN ATENCIÓ PRIMÀRIA

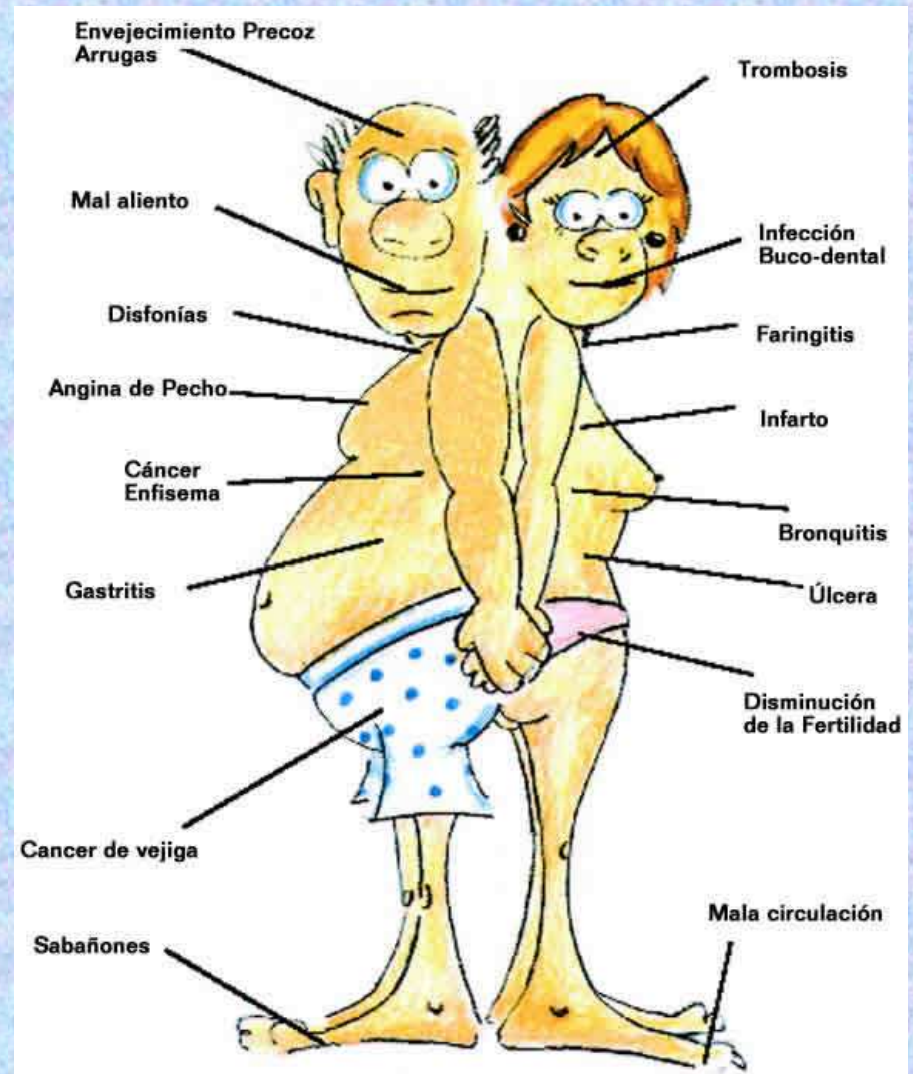
- PREVENCIÓ PRIMÀRIA: PAPPS : FRCV
- PREVENCIÓ SECUNDÀRIA: control de malalties (TA, glicèmia, colesterol,)
- CONSULTA, DIAGNÒSTIC I TRACTAMENT: agut i crònic
- TRACTAMENT PAL·LIATIU

TABAC

FUMAR CAUSA
IMPOTENCIA
SEXUAL

- Síndrome Metabòlic
- DM
- Dislipèmia
- Obesitat
- Hipotiroidisme

MOTIUS DE CONSULTA

MASCULINES

- Ejaculació precoç / Retardada
- Fimosis, parafimosis
- Frenet curt
- Disfunció erèctil
- Encorvament peneà (Dupuytren)
- Anejaculació
- Esterilitat / fertilitat
- Falta de desig
- Anorgàsmia
- Dolor coital
- Fàrmacs sexuals
- Potència sexual
- Lesions peneanes
- MTS

FEMENINES

- Falta de desig
- Vaginisme
- Disparèmia
- Vaginitis
- Lesions vulvars
- Píldora del dia després
- Anticoncepció
- MTS
- Sequetat vaginal
- Anorgàsmia
- Sexualitat en el càncer

TERCER NIVEL

El neocórtex controla los impulsos y da al sexo su dimensión humana (afecto, estética, fantasía)

SEGUNDO NIVEL

El sistema límbico y el tallo cerebral regulan nuestros instintos primarios, como el instinto sexual. En éste área se localiza el orgasmo a nivel cerebral.

La hipófisis y los núcleos sexuales del hipotálamo gestionan la emisión de hormonas, especialmente la testosterona, que actúa sobre los centros del placer y las zonas erógenas periféricas como el clitoris y el pene.

Una serie de circuitos nerviosos unen la médula con el tálamo, el sistema límbico y el córtex.

PRIMER NIVEL

Éste es el nivel más básico, que encargado de regir el sexo a nivel fisiológico.

El sistema nervioso simpático actúa desde la región lumbar, y rige el proceso físico de la eyaculación y el orgasmo tanto en hombres como en mujeres.

El parasimpático funciona a través de la médula espinal a la altura de las vértebras sacras 2, 3 y 4, y controla las respuestas sexuales primarias del cuerpo, es decir, la erección del pene y el clitoris y la lubricación vaginal. Los nervios del clitoris y el pene se dirigen hacia esta zona de la médula.

Córtex
Tálamo

NeoCórtex

Hipófisis

Hipotálamo

Núcleo del orgasmo

Médula espinal

Sistema nervioso simpático

Vértebras lumbares

Vértebras sacras

Sistema nervioso parasimpático

Nervios del clitoris

DISFUNCIÓ ERÈCTIL COM A SÍNTOMA CENTINELLA DE POSSIBLE AFECTACIÓ CV

- HTA
- IAM, CI
- Arteriopatia Perifèrica

- Mpoc (saturació o₂ <94%)

VALORACIÓ DE TRACTAMENT PER A PACIENTS AMB DE I MALALTIA CV

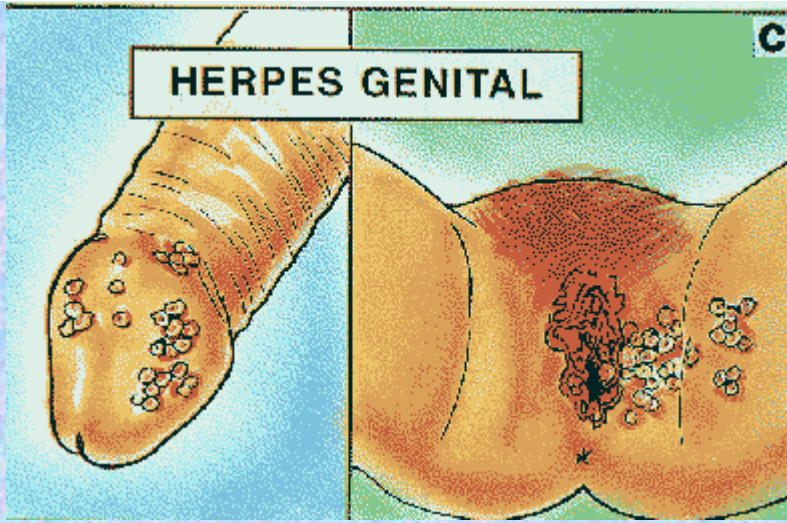
Baix Risc	Risc Intermig	Risc Alt
<p>< De 3 factors de risc</p> <ul style="list-style-type: none"> •HTA controlada •Angina estable •IAM previ no complicat •Post-reevascularització exitosa •Malaltia valvular lleu •IVE/ICC (NYHA grau I) 	<p>> De 3 factors de risc per malaltia arterial coronària</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angina estable moderada •IAM recent: (2 a 6 setmanes •Seqüeles no cardíacs de malaltia arteioescleròtica •IVE / ICC grau II <p>•(valorar cardio)</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Angina inestable o refractària •HTA no controlada •IAM < a 2 setmanes •Malaltia valvular moderada a sever •Arritmia ventricular potencialment greu •Hipertròfia obstructiva i altres cardiomiopaties •IVE / ICC grau III /IV

OH

- Esterilidad
- Disfunció erèctil
- Celotipies
- Agressivitat
- Assatjament

M
T
S

VALORACIÓ MÈDICA

- Fer h^a clínica i valorar etiologia: psicològic, orgànic, o mixte.
- Farem exploració física complerta .
- Fer analítica: hemograma, p hepàtic, colesterol, glicèmia, p.renal, TSH, PSA, Iono, testosterona (si s'escau), prolactina. Mts.
- O. diagnòstica
- Tractament : a consulta, i/o interdisciplinar (gine , urologia, oncologia, ...)

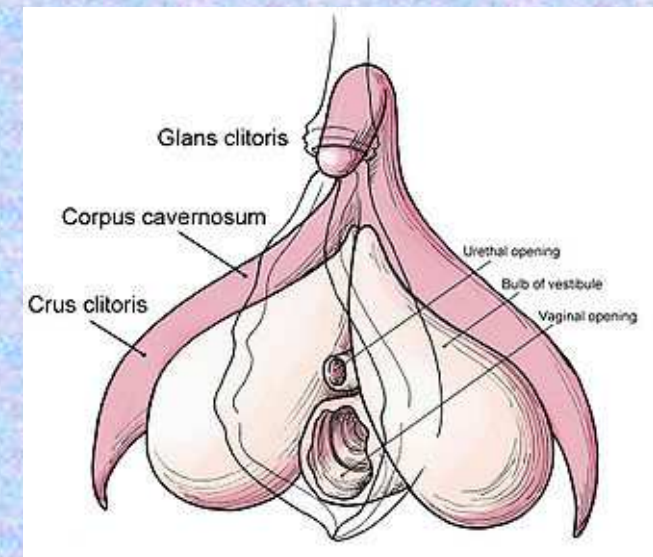
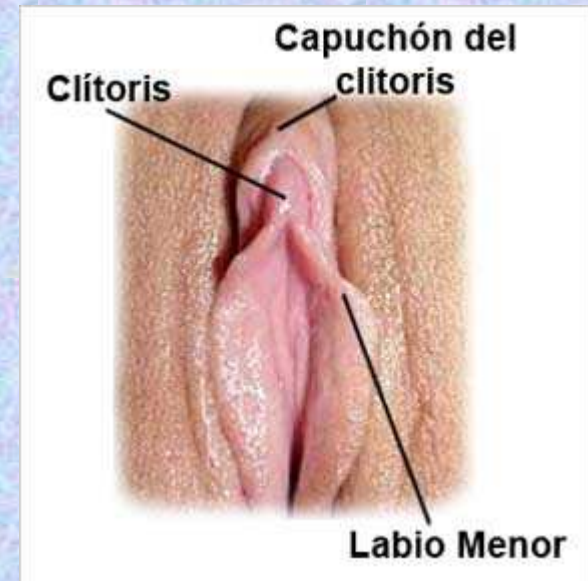
TRACTAMENT DISFUNCIONS MASCULINES

- SEMPRE ES POT MILLORAR
- Fisiològic (dels factors de risc)
- Psicològic
- Farmacològic (sildenafil, tadalafilo, vardenafil, dapoxetina, ...), intracavernós.
- Quirúrgic (peyronie), pròtesis.
- De buit, joguines, etc.
- De parella

TRACTAMENT DISFUNCIONS FEMENINES

- ELIMINAR ACTITUTS NEGATIVES I PREJUDICIS
- MILLORAR LA COMUNICACIÓ DE LA PARELLA
- EXPLICAR LA RESPOSTA SEXUAL FEMENINA I MASCULINA
- LECTURES SOBRE SEXUALITAT
- TÈCNiques DE RELAXACIÓ
- EXERCICIS DE KEGEL
- MASSATGE , EROTITZACIÓ SENSUAL I GENITAL
- EXPOSICIÓ I EXPLORACIÓ DELS GENITALS FEMENINS AMB MIRALL
- DUTXA AMB RAIG D'AIGUA DIRECTE A CLÍTORIS I ESTIMULACIÓ MANUAL
- ESTIMULACIÓ AMB VIBRADORS

CÀNCER Y SEXUALIDAD

(SEOM :sociedad española de oncología médica)

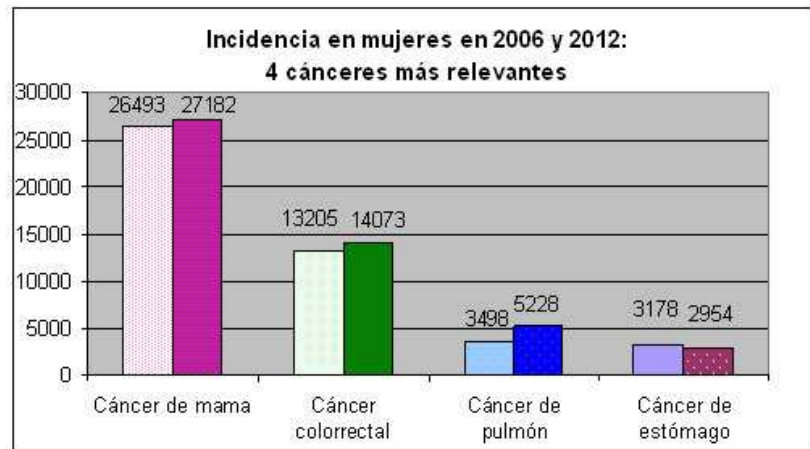

Figura 1. Estimación de la incidencia de los 4 cánceres más relevantes en mujeres para los años 2006 y 2012.

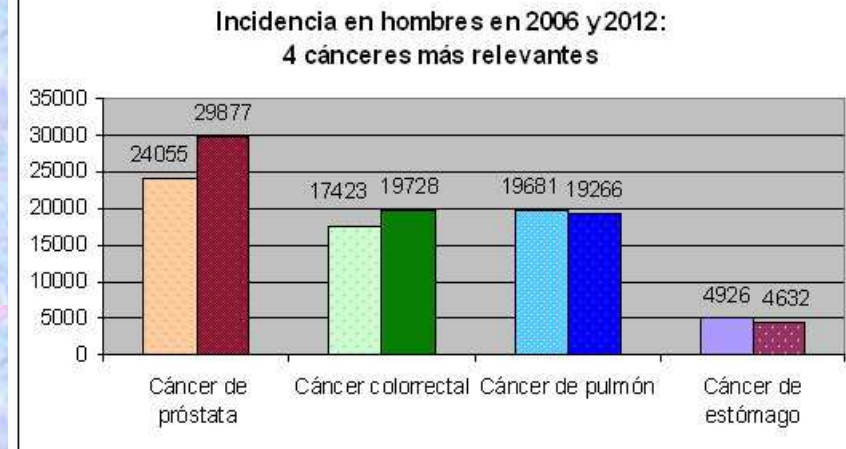

Figura 2. Estimación de la incidencia de los 4 cánceres más relevantes en hombres para los años 2006 y 2012.

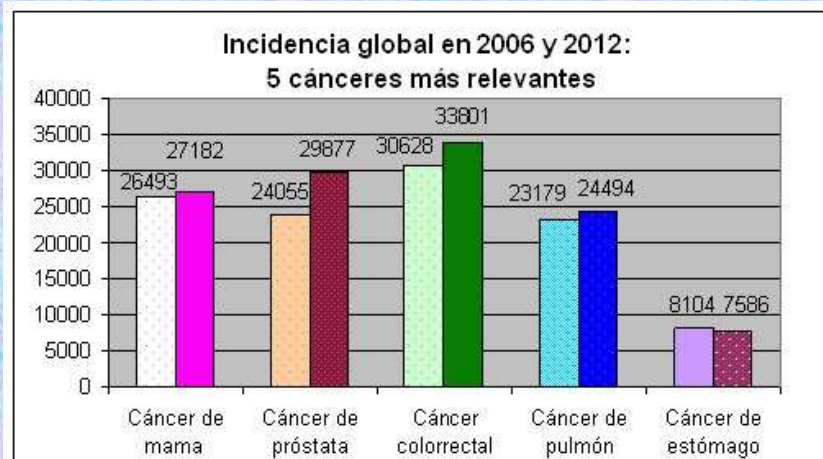

Figura 3. Estimación de la incidencia global de los 5 cánceres más relevantes para los años 2006 y 2012.

- Tipus mes prevalents: colorectal, pròstata i mama. També leucèmies, linfomes, pulmó, gàstric, laringe, estómac, cerebrals, ...
- Gran impacte en nens, adolescents i adults joves.

Mama: màxim símbol eròtic

➤ Tractaments:

- Cirurgia: del tumor, de la mama, mama + buidament ganglionar.
- Quimioteràpia
- Radioteràpia
- Hormonoteràpia

Càncer de mama

- Gran impacte personal : altera l'aspecte físic, psicològic, emocional, i sexual.
- Va bé treballar individualment i en grup.

Càncer urològic (pròstata, bufeta urinària)

- Important per la gran relació amb la masculinitat.
- Dependrà del tipus de tractament: local, radical, quimioteràpic, hormonal, i del tipus d'amputació i cirurgia.

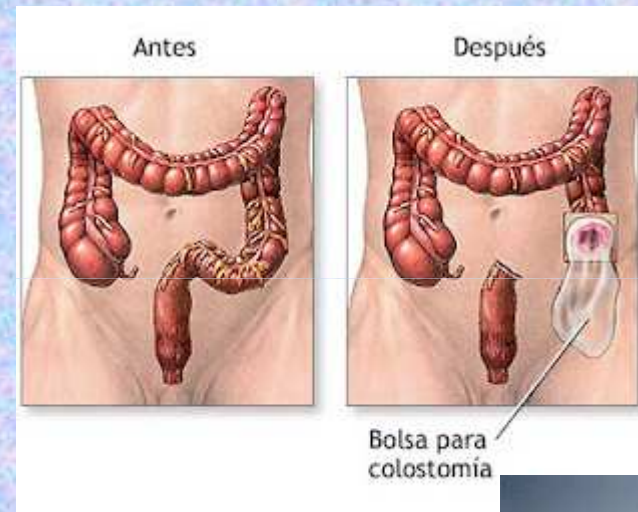

Càncer de colon

- El més freqüent en els dos sexes. Impacte molt, tenint molta por al futur.
- Important abordar el teme sexual prematurament

Ostomies

- Traqueostomia
- Gastrostomia
- Colostomia
- Urostomia

Recomanacions per una sexualitat satisfactòria

- Normalitzar la sexualitat a les nostras vides.
- L'amor no té edat.
- És bo pensar en el sexe, i tenir il.lusió porta al desig.
- Tenim dret al plaer i gaudir-ne
- La comunicació és bàsica per la parella, cuidem-la.
- No s' ha de fer res per obligació, ens hem de sentir còmodes i estimats.
- La sexualitat requereix temps, joc, i dedicació.
- És Important desenvolupar la sensorialitat (vista, oïda, tacte, olfacte, i gust), ens ajudarà molt a mantenir la relació.

- La felicitat comença amb nosaltres mateixos. Pensem-hi.
- La parella perfecte no existeix, però ho hem d'intentar.
- **TINDREM UNA BONA SEXUALITAT SI VA LLIGADA AUNS VALORS PERSONALS I EMOCIONALS QUE ENS FACIN CRÉIXER I MADURAR COM A PERSONES.**

ЯНВАРЬ

2

3

4

5

6

7

1/8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

- Gràcies

